Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
PAOLA MENGOZZIHO
přednesené dne 7. července 2011 [1]

Věc C-545/09

Evropská komise
proti

Spojenému království Velké Británie a Severního Irska

„Právo na postup v zaměstnání a důchodové nároky učitelů přidělených nebo vyslaných členským státem k evropským školám — Zmrazení odměn po dobu přidělení nebo vyslaní — Výklad a použití čl. 12 odst. 4 a) a čl. 25 odst. 1 Úmluvy o statutu evropských škol — Rozhodčí doložka“

I – Úvod

1. V projednávané věci musí Soudní dvůr Evropské unie poprvé rozhodnout o výkladu a použití některých ustanovení Úmluvy o statutu evropských škol [2], která byla podepsána v Lucemburku dne 21. června 1994, vstoupila v platnost dne 1. října 2002 [3] a jejímiž smluvními stranami jsou všechny členské státy, jakož i Evropská společenství (nyní Evropská unie) (dále jen „Úmluva“).

2. Soudnímu dvoru byla v daném případě předložena žaloba Evropské komise na základě rozhodčí doložky upravené v článku 26 uvedené Úmluvy za účelem určení, že čl. 12 odst. 4 písm. a) Úmluvy musí být v kontextu sporu mezi ní a Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska vykládán a používán tak, aby zajistil, že učitelé přidělení nebo vyslaní členským státem budou mít po dobu svého přidělení nebo vyslání možnost téhož postupu v zaměstnání a růstu platu jako učitelé umístění na území tohoto členského státu, a dále že vyloučení některých učitelů přidělených nebo vyslaných Spojeným královstvím po dobu jejich přidělení z možnosti podléhat výhodnějším platovým tabulkám (zejména těm, které jsou označeny jako „threshold pay“, „excellent teacher system“ nebo „advanced skills teachers“), a jiným příplatkům (např. „teaching and learning responsibility payments“), jakož i z možnosti postupu ve stávající platové tabulce, jak tomu je v případě učitelů zaměstnaných v anglických a velšských dotovaných školách [4], je neslučitelné s čl. 12 odst. 4 písm. a) a čl. 25 odst. 1 Úmluvy.

3. Komise v podstatě Spojenému království vytýká, že nezajistilo, aby si učitelé vyslaní tímto členským státem k evropským školám zachovali právo na postup v zaměstnání a důchodové nároky zaručené jejich vnitrostátními právními předpisy v souladu s čl. 12 odst. 4 písm. a) Úmluvy, a že uvedeným učitelům v rozporu s čl. 25 odst. 1 téže Úmluvy neponechalo vyplácené odměny.

1 — Původní jazyk: francouzština.

2 — Úř. věst. 1994, L 212, s. 3.

3 — Podle článku 33 Úmluvy tato vstoupila v platnost prvním dnem měsíce, který následoval po tom, co členské státy uložily všechny nástroje o ratifikaci členskými státy a akty oznamující uzavření Evropskými společenstvími. Viz rovněž rozsudek ze dne 30. září 2010, Komise v. Belgie (C-132/09, Sb. rozh. s. I-8695, body 13 a 14). Příloha I Úmluvy sice vyjmenovává pouze deset evropských škol, avšak v současnosti jich existuje čtrnáct, nacházejících se na území sedmi členských států (pět v Belgii, tři v Německu, jedna v Itálii, dvě v Lucembursku, jedna v Nizozemsku, jedna ve Španělsku a jedna ve Spojeném království). Tyto školy v současnosti navštěvuje přibližně 22 500 žáků.

4 — Přestože francouzské znění žaloby uvádí výraz „écoles publiques“ (veřejné školy), znění v původním jazyce odkazuje na výraz „maintained schools“, odpovídající, jak následně uvedu, „dotovaným“ školským zařízením.

4. Spor mezi Komisí a Spojeným královstvím je zasazen do zvláštního kontextu, a to z dvojího hlediska.

5. Zaprvé do kontextu režimu použitelného na evropské školy a jejich učitele. Zadruhé do kontextu systému vzdělávání a odměňování učitelů zavedeného ve Spojeném království, v tomto případě pro Anglii a Wales.

6. Co se týče prvního bodu, je třeba připomenout, že jak uvádí preambule Úmluvy, systém evropských škol je systémem *sui generis* zavedeným k zajištění společného vzdělávání dětí zaměstnanců evropských orgánů za účelem jejich řádného fungování [5]. Preambule upřesňuje, že tento systém představuje formu spolupráce mezi členskými státy navzájem i mezi členskými státy a Unií, při plném uznání odpovědnosti členských států za obsah výuky a za uspořádání jejich vzdělávacího systému [6].

7. V tomto duchu je podle článku 25 Úmluvy rozpočet evropských škol financován zejména příspěvky členských států prostřednictvím průběžného [pokračujícího] vyplácení odměn jimi přiděleným nebo vyslaným učitelům a příspěvkem Unie, který je určen k pokrytí rozdílu mezi celkovým objemem výdajů škol a součtem ostatních příjmů.

8. Dále podle čl. 3 odst. 2 Úmluvy vyučování zajišťují učitelé přidělení nebo vyslaní členskými státy v souladu s rozhodnutími přijatými Nejvyšší radou, jedním z orgánů uvedených škol [7], podle postupu stanoveného v čl. 12 odst. 4.

9. Podle čl. 12 odst. 4 písm. a) Úmluvy ve správních záležitostech Nejvyšší rada každý rok na návrh Rad inspektorů určuje vytvářením a rušením míst požadovaný počet učitelů. Zajišťuje spravedlivé rozdělení míst mezi členskými státy. Usnáší se s vládami na otázkách týkajících se vyslání nebo přidělení středoškolských učitelů, učitelů základních škol a pedagogických poradců. Zaměstnanci si zachovají právo na postup v zaměstnání a důchodové nároky zaručené jejich vnitrostátními právními předpisy.

10. Z pracovního řádu přidělených zaměstnanců evropských škol přijatého Nejvyšší radou na základě čl. 12 odst. 1 Úmluvy a použitelného od 1. září 1996 dále vyplývá, že doba přidělení nemůže v zásadě přesáhnout devět let.

11. Tento řád rovněž obsahuje ustanovení týkající se odměňování a pracovních podmínek učitelů přidělených nebo vyslaných k uvedeným školám. Zejména článek 49 pracovního řádu stanoví, že vyslaným učitelům jsou vypláceny vnitrostátní odměny příslušnými vnitrostátními orgány a dále jim je vyplácen rozdíl mezi odměnou stanovenou tímto pracovním řádem a protihodnotou vnitrostátních odměn snížených o povinné odvody na sociální zabezpečení, který je vyplácen evropskými školami (dále jen „evropský příplatek“). Navíc podle čl. 72 odst. 1 pracovního řádu má zaměstnanec, který s konečnou platností ukončuje svůj pracovní poměr, při svém odchodu, není-li důsledkem disciplinárního opatření, nárok na výplatu odchodného odrážejícího skutečně odpracovanou dobu až do maximální doby devíti let. Tato náhrada je podle odstavce 2 uvedeného článku stanovena na základě rozdílu mezi jedenapůlměsíční výší posledního evropského základního platu upraveného koeficientem stanoveným pro zemi původu a jedenapůlměsíční výší posledního vnitrostátního základního platu za každý ukončený rok služby.

12. Pracovní řád naopak nestanoví důchodový režim pro přidělené učitele, kteří po dobu svého přidělení i nadále odvádějí příspěvky do svých vnitrostátních systémů.

5 — Viz rovněž rozsudek ze dne 14. června 2011, Miles a další (C-196/09, Sb. rozh. s. I-5105, bod 39). Školy poskytují dětem vícejazyčné a multikulturní vzdělání v mateřské, základní a střední škole.

6 — Tento bod preambule částečně přebírá obsah čl. 165 odst. 1 SFEU.

7 — Nejvyšší rada je tvořena zejména zástupci členských států na ministerské úrovni a členem Komise. Je pověřena dohledem nad prováděním Úmluvy a pro tento účel má nezbytné rozhodovací pravomoci ve vzdělávacích, rozpočtových a správních záležitostech, v souladu s článkem 10 Úmluvy.

13. Co se týče prvního bodu, který souvisí se zvláštnostmi vzdělávacího systému ve Spojeném království, je třeba uvést, že tento systém spadá do pravomoci decentralizovaných orgánů, které si dělí tři různé oblasti, a sice Anglii a Wales, které tvoří společně jedinou oblast, Severní Irsko a Skotsko. Podmínky zaměstnání jsou v každé z těchto oblastí odlišné.

14. Co se týče oblasti tvořené Anglií a Walesem, které se jako jediné týká projednávaný spor, většina učitelů je zaměstnána některou z dotovaných škol („maintained schools“). Odměna a pracovní podmínky těchto učitelů jsou stanoveny vyhláškou příslušného ministra, a sice dokumentem o pracovním řádu a odměnách učitelů („School Teachers Pay and Conditions Document“, dále jen „STPCD“), který je závazný pro všechny pracovní smlouvy uzavřené dotovanými školami.

15. Někteří učitelé jsou zaměstnáni nikoliv v dotovaných školách, ale v jiných typech škol, jako například v nezávislých a víceoborových veřejných školách podporovaných jejich sponzory („academies“), v soukromých školách, evropské škole v Culhamu nebo školách spravovaných zahraničními vládami. Pro tyto školy mají pravidla a podmínky zaměstnání stanovené STPCD dobrovolný charakter.

16. STPCD ve znění z roku 2009 stanoví tabulky odměn s následujícími hlavními prvky.

17. Pro učitele existuje základní platová stupnice o šesti platových stupních. Základním kritériem pro postup v těchto stupních je míra zkušeností poměřovaná ukončenými roky služby. Obecně musí zaměstnavatel přiznat učiteli jeden platový stupeň za každý rok odpracovaný jako učitel. Mimo výjimečné případy nedostatečných výsledků je tak postup v této stupnici automatický.

18. V roce 2000 vznikl nový režim nazvaný „threshold pay“. Podle tohoto režimu se mohou angličtí a velšští učitelé po dosažení posledního stupně základního platové stupnice ucházet o překročení stanoveného stropu a postup do vyšší platové stupnice („post-threshold pay scale“) dělící se na tři platové stupně (U1 až U3). Učitelé, kteří si přejí podat takovou žádost, musejí splňovat určité standardy odborné zdatnosti, předložit doklady o dosažené kvalifikaci a požádat o hodnocení svých schopností. Standardy odborné způsobilosti, které musejí být splněny, jsou popsány v dokumentu nazvaném „standardy odborné způsobilosti učitelů“ („Professionnel Standards for Teachers“). Hodnocení provádí ředitelé školských zařízení, kteří přitom musejí dbát, aby hodnocený učitel splňoval uvedené standardy. Jakmile učitel překročí stanovený strop a přejde do vyšší stupnice („post-threshold teacher“), není již jeho postup automatický, ale závisí na závěrech ročních hodnotících pohovorů.

19. STPCD stanoví mimo jiné možnost dotovaných škol vytvářet pracovní místa pro „vynikající učitele“ („Excellent Teachers“, dále jen „ET“) a „učitele špičkových schopností“ („Advanced Skills Teacher“, dále jen „AST“), na které se použije odlišná platová tabulka (AST 1 až AST 18), jakož i místa zakládající nárok na „příplatky za odpovědnost za vzdělání a odbornou přípravu“ („Teaching and Learning Responsibility Payments“, dále jen „TLRP“). Jeden učitel nemůže současně zastávat několik těchto míst.

20. Učitelé, kteří chtějí být zařazeni do „Excellent Teacher Scheme“, musejí být nejméně po dobu dvou let zařazení do posledního ze tří stupňů vyšší platové stupnice a prokázat zvláštní odborné schopnosti stanovené ve standardech odborné způsobilosti učitelů. O hodnocení v tomto ohledu však mohou požádat pouze za účelem obsazení volného místa ET v jejich vlastní škole. Tato hodnocení jsou prováděna externími hodnotiteli, aby byla zachována jednotnost hodnotícího řízení. Vedle svých běžných funkcí ve třídách mají ET hrát i důležitou úlohu ve svých školách tím, že pomáhají jiným učitelům zvyšovat jejich efektivitu a přispívají k dosažení vzdělávacích cílů zlepšováním kvality školní výuky.

21. Aby mohli zastávat místo AST, nemuseli uchazeči již nutně překročit stanovený strop, avšak musejí splňovat „post-threshold teacher standards“, to znamená výkonnostní standardy pro ET, jakož i výkonnostní standardy týkající se specificky AST, tak jak jsou vymezeny standardy odborné způsobilosti učitelů. Hodnocení jsou v tomto ohledu prováděna externími hodnotiteli. K těmto

místům se váže zvýšená odpovědnost. Učitelé AST musejí v zásadě trávit 80 % své pracovní doby výukou ve třídách a zbytek času pak dodatečnými úkoly, které jsou plněny spolu s učiteli z jiných škol nebo v jejich prospěch. Na rozdíl od pracovních míst ET jsou tedy místa AST určena ke spolupráci s jinými školami.

22. A konečně TLRP jsou dostupné všem učitelům vyučujícím ve třídách, aniž je vyžadováno, aby již překročili stanovený strop. Tyto příplatky, které se vážou spíše ke zvláštním pracovním místům v zaměstnanecké struktuře školy než ke konkrétním osobám, jsou přiznávány učitelům majícím „dlouhodobě vyšší odpovědnost v rámci struktury zaměstnanců“ školy. Mají být oceněním odpovědnosti jdoucí nad rámec odpovědnosti všech učitelů vyučujících ve třídách, zejména pak při pomoci žákům mimo třídu nebo v případě vedoucí role učitele při tvorbě výukových předmětů nebo osnov.

23. Nezávisle na statusu školy svého původu mohou všichni učitelé ze Spojeného království požádat o přidělení k evropským školám.

24. Vybraní učitelé si však nezachovají svůj smluvní vztah s předchozím zaměstnavatelem, ale uzavírají pro účely svého vyslání novou pracovní smlouvu s ministerstvem mládeže, školství a rodiny („Department for Children, Schools and Families“, dále jen „ministerstvo školství“).

25. Tato pracovní smlouva pro anglické a velšské učitele stanoví, že STPCD se na učitele evropských škol nepoužije. Je v ní nicméně upřesněno, že vnitrostátní platy měsíčně vyplácené vyslaným učitelům jsou stanoveny podle základní platové stupnice stanovené v STPCD a že vyplácena budou i každoroční zvýšení platů vyjednaná na vnitrostátní úrovni na základě STPCD. Je v ní uvedeno, že nebude vyplácen žádný jiný příplatek k vnitrostátnímu platu a že vyslaný učitel nemůže po dobu svého vyslání k evropským školám požádat o zařazení podle vyšší platové stupnice, dodatečný příplatek nebo dodatečný status uvedené v STPCD. A konečně, tato pracovní smlouva specifikuje, že služba v evropské škole zakládá důchodové nároky na základě důchodového systému anglických a velšských učitelů a že příspěvky do tohoto systému se budou odvíjet pouze od vnitrostátního platu.

26. Na základě velkého počtu stížností britských učitelů vyslaných k evropským školám a několika parlamentních otázek se Komise od roku 2000 opakovaně obrátila na jednotlivé ministry školství Spojeného království, přičemž poukazovala na to, že rozhodnutí odepřít britským učitelům přiděleným k evropským školám možnost, aby byli zařazeni podle vyšší platové stupnice odvíjející se od výkonnosti, je neslučitelné s Úmluvou. První výměna dopisů v letech 2000 a 2001, jakož i druhá výměna v roce 2007 neumožnily tento spor vyřešit. Komise tedy požádala, aby byla tato otázka projednána na schůzi Nejvyšší rady konané ve dnech 20. až 22. října 2008. Dne 20. listopadu 2008 se uskutečnila videokonference mezi zástupci Komise a ministerstva školství, která však nevedla k vyřešení neshody. Dne 13. ledna 2009 předložila Komise Nejvyšší radě poslední žádost o vyřešení této situace, přičemž uvedla, že pokud by se nedospělo k žádnému výsledku, byla by nucena předložit věc na základě článku 26 Úmluvy Soudnímu dvoru.

27. Otázka výkladu čl. 12 odst. 4 písm. a) a čl. 25 odst. 1 Úmluvy byla zkoumána na schůzi Nejvyšší rady konané ve dnech 20. a 21. ledna 2009. Po této schůzi došla Nejvyšší rada k závěru, že tento spor nemohla vyřešit a vzala na vědomí záměr Komise předložit Soudnímu dvoru žalobu na výklad a použití na základě článku 26 Úmluvy ve spojení s články 10 ES a 39 ES směřující proti Spojenému království.

28. Za těchto podmínek podala Komise dne 18. prosince 2009 projednávanou žalobu.

29. Komise navrhuje, aby Soudní dvůr:

— určil, že čl. 12 odst. 4 písm. a) Úmluvy musí být vykládán a používán tak, aby zaručil, že učitelé přidělení členským státem budou mít po dobu svého přidělení přístup k témuž postupu v zaměstnání a růstu platu jako učitelé přidělení na území tohoto členského státu a že vyloučení některých učitelů přidělených Spojeným královstvím z možnosti být zařazeni podle výhodnějších

platových tabulek (zejména těch, které jsou označeny jako „threshold pay“, „excellent teacher system“ nebo „advanced skills teachers“) a možnosti jiných příplatků (např. „teaching and learning responsibility payments“), jakož i z možnosti postupu ve stávající platové tabulce, kterého mohou dosáhnout učitelé zaměstnaní v anglických a velšských dotovaných školách, po dobu jejich přidělení je neslučitelné s čl. 12 odst. 4 písm. a) a čl. 25 odst. 1 Úmluvy,

— uložil Spojenému království náhradu nákladů řízení.

30. Spojené království vyzývá Soudní dvůr, aby žalobu zamítl.

31. Řeči účastníků řízení byly vyslechnuty na jednání, které se konalo dne 4. května 2011.

II – Analýza

32. Jak bylo uvedeno v úvodu, návrhová žádání Komise se dělí do dvou částí. První se týká spíše obecně způsobu, jakým je třeba vykládat čl. 12 odst. 4 písm. a) poslední větu Úmluvy, zatímco druhá, konkrétnější, se týká především postupu v zaměstnání některých učitelů vyslaných Spojeným královstvím k evropským školám po dobu jejich vyslání.

33. Zdá se, že tento dichotomický návrh odráží znění rozhodčí doložky uvedené v článku 26 Úmluvy, podle které je k rozhodování o sporech mezi smluvními stranami týkajících se „výkladu a uplatňování“ Úmluvy, které nemohly být vyřešeny v Nejvyšší radě, příslušný jedině Soudní dvůr.

34. I když není zcela snadné, jak potvrzují vyjádření účastníků řízení, odlišit první část od druhé, budu postupovat tak, jak navrhuje Komise.

A – *K výkladu čl. 12 odst. 4 písm. a) poslední věty Úmluvy*

35. Jak jsem již uvedl v úvodu, čl. 12 odst. 4 písm. a) Úmluvy přisuzuje Nejvyšší radě úkol každoročně určit požadovaný počet učitelů evropských škol při zajištění spravedlivého rozdělení míst mezi členské státy. Toto ustanovení rovněž uvádí, že se Nejvyšší rada usnáší „s vládami na otázkách týkajících se vyslání nebo přidělení […] učitelů […]. Zaměstnanci si zachovají [právo na] postup v zaměstnání a důchodové nároky zaručené jejich vnitrostátními právními předpisy“.

36. Co se týče výkladu poslední věty čl. 12 odst. 4 písm. a) Úmluvy, Komise tvrdí, že ukládá povinnost členským státům a přiznává právo přiděleným nebo vyslaným učitelům a dále že výraz „postup v zaměstnání“ musí být vykládán široce tak, aby pokrýval jednotlivé vnitrostátní systémy odměňování učitelů v případě přidělení nebo vyslání, včetně zařazení do vyšší platové stupnice.

37. Spojené království s tímto výkladem silně nesouhlasí. Zaprvé má za to, že čl. 12 odst. 4 písm. a) Úmluvy je určen pouze Nejvyšší radě a neukládá povinnosti členským státům. Toto ustanovení od uvedené rady požaduje, aby při výkonu svých správních funkcí respektovala vnitrostátní právní úpravu v oblasti postupu v zaměstnání a důchodů. Podle Spojeného království by totiž vůbec nedávalo smysl, aby Úmluva ukládala členským státům dodržovat jejich vlastní právní předpisy. Zadruhé se Spojené království domnívá, že výraz „postup v zaměstnání“ označuje pouze postup učitele na vyšší pozici, spojenou s vyšší odpovědností v rámci školní soustavy, jako například místa ředitelů („head teachers“) a jejich zástupců („deputy head teachers“).

38. Osobně v podstatě souhlasím s výkladem navrhovaným Komisí.

39. Je sice pravda, že čl. 12 odst. 4 písm. a) poslední věta Úmluvy spadá do kapitoly věnované právům a pravomocem Nejvyšší rady a že čl. 3 odst. 2 této Úmluvy odkazuje na rozhodnutí přijatá uvedenou radou na základě čl. 12 odst. 4.

40. To však na rozdíl od tvrzení Spojeného království nic nemění na tom, že jediným adresátem čl. 12 odst. 4 písm. a) Úmluvy není Nejvyšší rada, ale že je určen i členským státům jakožto smluvním stranám, jak výslovně dokládá předposlední věta uvedeného článku, která odkazuje na „vlády".

41. Tím, že toto ustanovení stanoví, že si přidělení nebo vyslaní učitelé zachovají právo na postup v zaměstnání a důchodové nároky zaručené jejich vnitrostátními právními předpisy, směřuje nikoliv k tomu, že zachování takových práv bude podléhat rozhodnutí Nejvyšší rady, ale nutí členské státy k zajištění toho, aby tito učitelé nebyli svým, z podstaty věci dočasným, přidělením nebo vysláním k evropským školám penalizováni.

42. Na rozdíl od Spojeného království mám za to, že takovou penalizaci nelze jednoduše odmítnout s argumentem, že každý členský stát má povinnost dodržovat svá vlastní vnitrostátní pravidla.

43. Při neexistenci smluvní povinnosti, která by měla přiděleným učitelům zaručit „zachování" („retain") práva na postup v zaměstnání a důchodové nároky zaručené jejich „vnitrostátními právními předpisy" („national rules"), to znamená práva a nároky, jakých by se mohli domáhat, pokud by byli i nadále zaměstnáni v členském státě svého původu, by totiž taková vnitrostátní pravidla mohla být snadno členskými státy změněna nebo upravena právě v závislosti na určitých zvláštních situacích, včetně situací obnášejících obecně přesun do jiného členského státu, tak jako v případě velké většiny učitelů ze Spojeného království přidělených nebo vyslaných k evropským školám.

44. Mám tudíž za to, že čl. 12 odst. 4 písm. a) poslední věta Úmluvy nemůže být vykládán, aniž je zbaven veškerého užitečného účinku, tak, že ukládá povinnosti pouze Nejvyšší radě, neboť k rozhodnutím o přijetí pravidel týkajících se postupu v zaměstnání a důchodu přidělených nebo vyslaných učitelů a jejich obsahu dochází na vnitrostátní úrovni.

45. Co se týče „postupu v zaměstnání", je třeba uvést, že anglické znění čl. 12 odst. 4 písm. a) poslední věty Úmluvy používá výraz „promotion" (povýšení), což by mohlo částečně vysvětlovat spor ohledně tohoto slova. Při pohledu do ostatních jazykových znění Úmluvy se sice neukazuje jasná tendence umožňující určit, který z obou výrazů převládá, zdá se mi však, že nezávisle na použitém slově a s ohledem na to, že účelem čl. 12 odst. 4 písm. a) poslední věty Úmluvy je, jak jsem uvedl, zabránit tomu, aby mohla doba přidělení nebo vyslání penalizovat učitele vyslané k evropským školám, nelze připustit – jak navrhuje Spojené království – aby se práva, která musejí být uvedeným učitelům zachována, omezovala na přístup k pracovním místům, jejichž označení odráží vyšší úroveň v hierarchii vnitrostátních škol a s nimiž se pojí zvýšená odpovědnost.

46. Ostatně samotný význam výrazu „povýšení" nemůže být omezen na přístup k takovým místům. Tento výraz totiž běžně označuje, jak dokládá režim povyšování ve veřejné službě Unie, i přístup do vyšších platových tříd v rámci téže kariéry (například asistentů nebo administrátorů) spojených s nárokem na vyšší odměnu, které s sebou nenesou odlišné označení tohoto zaměstnání nebo vyšší odpovědnost. Pojem „povýšení nebo postup v zaměstnání" ve smyslu čl. 12 odst. 4 písm. a) poslední věty Úmluvy se tedy podle mého názoru týká situace, kdy dochází k vývoji v kariéře. Tento výklad umožňuje zajistit co možná nejjednotnější použití čl. 12 odst. 4 písm. a) poslední věty Úmluvy, s ohledem na různost vnitrostátních systémů povyšování a odměňování.

47. V této fázi je tedy třeba učinit závěr, že čl. 12 odst. 4 písm. a) poslední věta Úmluvy ukládá smluvním stranám povinnost zajistit, aby si učitelé přidělení nebo vyslaní k evropským školám po dobu svého přidělení nebo vyslání zachovali právo na postup v zaměstnání, jakož i důchodové nároky zaručené jejich vnitrostátními právními předpisy.

48. Zbývá posoudit poslední bod, který přestože byl Spojeným královstvím uplatňován spíše proti použitelnosti čl. 12 odst. 4 písm. a) poslední věty Úmluvy na svém území, se nicméně v určitém smyslu týká výkladu tohoto ustanovení. Tento bod se týká tří pojmů, dále uvedených v uvozovkách, obsažených ve výrazu „právo“ na postup v zaměstnání „zaručené“ „vnitrostátními právními předpisy“.

49. Spojené království v podstatě hájí tezi, podle které musí být tento výraz vykládán doslovně a restriktivně. S ohledem na zvláštnosti britského vzdělávacího systému přitom podle Spojeného království pro anglické a velšské učitele vyslané k evropským školám neexistuje žádné „právo“ na postup v zaměstnání, které by bylo „zaručeno“ jakýmikoliv „vnitrostátními právními předpisy“.

50. Přestože je třeba se v této fázi uvažování omezit na tu část argumentace, která se týká výkladu sporného výrazu, považují nicméně za důležité připomenout, že stejně jako ostatní členské státy není Spojené království v žádném případě jakkoliv vyňato z povinnosti dodržovat závazky, které vyplývají z čl. 12 odst. 4 písm. a) poslední věty Úmluvy.

51. Je velmi dobře možné, že z důvodu zvláštností vzdělávacího systému tohoto členského státu nemají angličtí a velšští učitelé na rozdíl od některých jiných členských států postavení státního úředníka nebo zaměstnance, to však nic nemění na tom, že se povinnost zakotvená v čl. 12 odst. 4 písm. a) Úmluvy musí uplatnit na všechny smluvní strany této úmluvy, to znamená zejména na všechny členské státy, bez ohledu na tyto případné zvláštnosti.

52. Podle mého názoru je tedy třeba vykládat odkaz na „statut national“ (vnitrostátní právní předpisy) ve francouzském znění čl. 12 odst. 4 písm. a) poslední věty Úmluvy pružně, právě v závislosti na charakteristikách vzdělávacího systému členských států, tak aby si toto ustanovení mohlo zachovat svůj užitečný účinek a uplatnit se na území každého z uvedených členských států. To je rovněž podle mého důvod, proč anglické znění, stejně jako jiná jazyková znění tohoto ustanovení nezmiňuje výraz „vnitrostátní právní předpisy“, který by byl v kontextu Spojeného království, případně jiných členských států, v nichž na základě rozdělení pravomocí v oblasti vzdělávání tato oblast spadá do pravomoci nižších územně samosprávných celků, nevhodný, ale směřuje obecně k zachování práva na postup v zaměstnání zaručeného „vnitrostátními pravidly“ („national rules“) [8], ve smyslu pravidel přijatých členskými státy.

53. Co se týče „práva“ na postup v zaměstnání „zaručeného“ takovými vnitrostátními pravidly, je třeba podle mého názoru jít nad doslovný a restriktivní výklad těchto dvou výrazů. Jak jsem již uvedl v kontextu výkladu výrazu „postup v zaměstnání“, musí být důraz kladen na účel sporného ustanovení, které směřuje právě k tomu, aby nebyli penalizováni učitelé členského státu vyslaní nebo přidělení k evropským školám tím, že by přišli o právo na postup v zaměstnání a o důchodové nároky, kterých by mohli využít, pokud by si ponechali zaměstnání ve školských zařízeních členského státu svého původu.

54. Ačkoli Spojené království tvrdí opak, „právo“ na postup v zaměstnání tedy nelze omezovat nutně a pouze na situace související s právem na automatické povyšování v závislosti na odpracovaných letech. Mimo to, že se tento argument zdá být v rozporu s dříve zkoumaným tvrzením téhož členského státu, podle kterého musí být pojem „postup v zaměstnání“ omezen na přístup k pracovním místům, jejichž označení odráží vyšší úroveň v hierarchii vnitrostátních škol a s nimiž se pojí zvýšená odpovědnost, omezilo by přijetí takového argumentu působnost čl. 12 odst. 4 písm. a) poslední věty Úmluvy na situace, kterým by nepodporoval ani doslovný výklad tohoto ustanovení.

8 — Obdobný výraz je požit v německém („der Regelung ihres Herkunftsstaates“) a španělském („normativas nacionales“) znění čl. 12 odst. 4 písm. a) poslední věty Úmluvy, pravděpodobně z důvodu skutečnosti, že školství není v těchto členských státech podřízeno centrálním orgánům.

55. Povinnost členských států proto spočívá v zachování práva učitelů vyslaných nebo přidělených k evropským školám na postup v zaměstnání, který by jim byl přiznán, kdyby zůstali zaměstnaní v tomto členském státě. V závislosti na obsahu práv přiznaných každým členským státem svým učitelům tak může mít toto právo například formu skutečného nároku na povýšení nebo pouze práva účastnit se řízení umožňujících postupovat v zaměstnání. Obsah práva na postup v zaměstnání se tedy může v jednotlivých členských státech lišit. Naopak nemůže mít menší dosah než právo, kterého by mohli učitelé přidělení nebo vyslaní k evropským školám využít, kdyby i nadále zastávali místo ve školském zařízení státu svého původu, obdobně jako jejich kolegové, kteří jsou i nadále zaměstnaní v témže členském státě. Odlišný výklad by popíral záruku poskytnutou těmto učitelům ustanovením čl. 12 odst. 4 písm. a) poslední věty Úmluvy ohledně „zachování" práva na postup v zaměstnání zaručeného jejich vnitrostátními pravidly.

56. Navrhuji proto odpovědět na první část žaloby Komise následovně: čl. 12 odst. 4 písm. a) poslední věta Úmluvy musí být vykládán v tom smyslu, že ukládá smluvním stranám povinnost zajistit, aby učitelé přidělení nebo vyslaní k evropským školám měli možnost si po dobu svého přidělení nebo vyslání zachovat právo na postup v zaměstnání a důchodové nároky stanovené vnitrostátními pravidly členského státu jejich původu, která by na ně byla použitelná, pokud by zůstali zaměstnáni ve školském zařízení uvedeného členského státu.

57. Druhou část žaloby, která se konkrétně týká jednání Spojeného království ohledně postupu v zaměstnání učitelů, které vysílá k evropským školám, je nyní třeba přezkoumat s ohledem na právě nabídnutý výklad.

B – *K jednání Spojeného království ohledně postupu v zaměstnání učitelů vyslaných k evropským školám po dobu jejich vyslání*

58. Ve druhé části žaloby Komise tvrdí, že určití učitelé vyslaní Spojeným královstvím k evropským školám musejí mít po dobu svého vyslání možnost být zařazeni podle vyšší platové stupnice („post-threshold pay scale") na místa ET a AST a získat příplatky (TLRP), tak jak jsou stanoveny STPCD, jakož i dosáhnout postupu ve stávající platové tabulce, obdobně jako jejich kolegové, kteří zůstali zaměstnaní jako učitelé v anglických a velšských dotovaných školách.

59. Podle znění této části a na rozdíl od toho, co opakovaně tvrdilo Spojené království v průběhu řízení v projednávané věci, se tedy výtky Komise netýkají situace *všech* anglických a velšských učitelů vyslaných k evropským školám, ale pouze jedné jejich kategorie, u nichž požaduje, aby na ně bylo ohledně postupu v zaměstnání uplatňováno rovné zacházení s jejich kolegy zaměstnanými dotovanými školami.

60. Nezávisle na diskuzi mezi účastníky řízení ohledně kvalifikace STPCD jako vnitrostátních pravidel ve smyslu čl. 12 odst. 4 písm. a) Úmluvy, ke které se vrátím později, je jasné, že společný jmenovatel kategorie učitelů vyslaných k evropským školám, ke které směřuje druhá část žaloby Komise, zahrnuje učitele, kteří před svým vysláním mohli postoupit do vyšší platové stupnice, to znamená učitele, kteří

před svým vysláním dosáhli posledního stupně (M6) základní platové tabulky stanovené STPCD [9]. Podle mě musí zahrnovat rovněž učitele, kteří postoupili v rámci základní stupnice a během svého vyslání dosáhli jejího posledního stupně, a kteří by se během téže doby byli mohli ucházet o přístup k vyšší platové stupnici nebo k pracovním místům uvedeným v žalobě Komise, pokud by se ho tito učitelé nebyli museli vzdát v rámci smlouvy uzavřené s ministerstvem školství. Je totiž nesporné, že se na všechny učitele vyslané Spojeným královstvím k evropským školám uplatní základní stupnice STPCD. A dále podle vysvětlení Spojeného království tito učitelé i nadále postupovali na této stupnici a mohli případně během svého vyslání dosáhnout jejího posledního stupně.

61. Naopak je s ohledem na znění této druhé části návrhových žádání Komise méně zřejmé, že dotyčná kategorie učitelů zahrnuje nejen učitele, kteří byli před svým vysláním zaměstnáni dotovanými školskými zařízeními, to znamená zařízeními, která povinně podléhala STPCD, ale rovněž učitele, kteří pracovali pro nedotovaná školská zařízení, která proto měla pouze možnost použít STPCD.

62. Před přezkumem tohoto bodu se mi jeví důležitým rozhodnout o diskutované otázce kvalifikace STPCD s ohledem na čl. 12 odst. 4 písm. a) poslední větu Úmluvy.

63. Jak jsem uvedl, Spojené království tvrdí, že STPCD nejsou vnitrostátními právními předpisy nebo pravidly ve smyslu tohoto článku, jelikož na celu řadu učitelů ve Spojeném království se tento dokument nevztahuje.

64. Tato argumentace mě nepřesvědčuje.

65. Je sice pravda, že se podmínky zaměstnávání a odměňování stanovené tímto dokumentem přijatým vyhláškou ministra školství Spojeného království automaticky nepoužijí na všechny anglické a velšské učitele.

66. Použijí se však povinně na všechny učitele zaměstnané dotovanými školskými zařízeními [10] a fakultativně na učitele zaměstnané nezávislými školami [11]. Mimoto, jak jsem již uvedl a jak připustilo Spojené království na jednání, základní stupnice stanovená STPCD váže všechny anglické a velšské učitele vyslané k evropským školám na základě smlouvy, kterou uzavírají s ministerstvem školství, bez ohledu na to, že někteří z nich byli před svým přidělením zaměstnaní nezávislými školami, které případně neuplatňovaly podmínky zaměstnávání a odměňování stanovené STPCD nebo je přinejmenším neuplatňovaly v plném rozsahu.

67. Jelikož Spojené království opomenulo uvést, jaký jiný dokument by mohl být označen za dokument obsahující relevantní vnitrostátní pravidla ve smyslu čl. 12 odst. 4 písm. a) poslední věty Úmluvy, plyne z toho, nechceme-li konstatovat v situaci Spojeného království nepřijatelnou právní mezeru, že charakter takových vnitrostátních pravidel může mít pouze STPCD.

68. Rovněž na rozdíl od tvrzení Spojeného království se nedomnívám, že připustit, že STPCD představuje vnitrostátní pravidla ve smyslu čl. 12 odst. 4 písm. a) poslední věty Úmluvy, znamená přiznat učitelům přiděleným nebo vyslaným k evropským školám práva, kterých by se nemohli domáhat podle vnitrostátních právních předpisů, a porušit tak článek 165 SFEU.

9 — To podle vysvětlení Spojeného království odpovídalo v době vzniku skutkových okolností tohoto sporu 53 z 250 učitelů vyslaným k evropským školám.

10 — Podle údajů Spojeného království to znamená 435 000 osob.

11 — Podle Spojeného království to znamená blíže neurčená část z 89 000 učitelů zaměstnaných v těchto zařízeních v Anglii a ve Walesu.

69. Je totiž zřejmé, že předmětem žaloby Komise není donutit Spojené království k reformě organizace jeho vzdělávacího systému za účelem přiznání práv učitelům přiděleným nebo vyslaným k evropským školám, kterých by se nemohli domáhat, pokud by byli i nadále zaměstnáni ve Spojeném království. Sledování takového cíle by naráželo na ustanovení čl. 165 odst. 1 SFEU, jehož obsah je ostatně připomenut v preambuli Úmluvy, jak jsem již uvedl [12].

70. Za těchto podmínek a vzhledem ke zvláštnostem vzdělávacího systému Spojeného království právo na postup v zaměstnání, jehož „zachování“ ve smyslu čl. 12 odst. 4 písm. a) poslední věty Úmluvy musí být učitelům vyslaným k evropským školám zaručeno, musí zahrnovat postup, který by jim byl umožněn, kdyby byli i nadále zaměstnáni ve Spojeném království, jako je tomu u jejich anglických a velšských kolegů. Jak přitom výslovně tvrdila Komise, druhá část její žaloby směřuje nikoliv k tomu, aby byl učitelům vyslaným Spojeným královstvím k evropským školám po dobu jejich zaměstnání v těchto školách přiznán automatický postup do vyšší platové stupnice a v rámci ní nebo k pracovním místům a příplatkům uvedeným v STPCD, ale pouze aby bylo, obdobně jako jejich kolegům, kteří zůstali zaměstnaní dotovanými školami v Anglii a ve Walesu, učitelům vyslaným k evropským školám po dobu jejich vyslání zachováno právo *účastnit se řízení umožňujícího dosažení* uvedené stupnice a uvedených pracovních míst a příplatků.

71. STPCD totiž zaručuje toto právo na postup v zaměstnání anglickým a velšským učitelům zaměstnaným dotovanými školami a učitelům z nezávislých škol, které uplatňují STPCD v celém rozsahu, kteří dosáhli dostatečné doby služby, a dostali se tedy na vrchol základní stupnice (platový stupeň M6), jelikož, jak připustilo Spojené království na jednání, někteří z nich se rozhodnou se o postup do vyšší stupnice neucházet a z těch, kteří se tohoto řízení zúčastní, přinejmenším 95 % do této stupnice postoupí.

72. Naopak je nesporné, že takou možnost volby nemají angličtí ani velšští učitelé vyslaní k evropským školám, jelikož ti jsou na základě smlouvy uzavřené s ministerstvem školství Spojeného království nuceni vzdát se po dobu svého vyslání všech možností účasti na řízeních určených pro postup do vyšší platové stupnice a pro dosažení pracovních míst a příplatků uvedených v STPCD.

73. Povinnost uložená čl. 12 odst. 4 písm. a) poslední větou Úmluvy by podle mého mínění ztratila užitečný účinek, kdyby se neuplatnila na členský stát, který přestože svým učitelům nepřiznává nárok *stricto sensu* na povýšení a postup v zaměstnání, přiznává jim nicméně právo účastnit se řízení otevírajících přístup do vyšší platové stupnice, jakož i k pracovním místům a příplatkům stanoveným jeho vnitrostátními pravidly.

74. Za těchto podmínek mám za to, že kategorií učitelů vyslaných k evropským školám, kteří si mohou „zachovat právo na postup v zaměstnání“ ve smyslu čl. 12 odst. 4 písm. a) poslední věty Úmluvy, stanovený STPCD, jsou učitelé, kteří by mohli, kdyby zůstali ve Spojeném království obdobně jako jejich angličtí a velšští kolegové, vyžadovat uplatnění podmínek stanovených STPCD pro přístup do vyšší platové stupnice, postup v ní, jakož i získání práva ucházet se o pracovní místa a příplatky uvedené v tomto dokumentu.

75. Jedná se tedy, jak uvádí Komise, o učitele, kteří byli před svým vysláním k evropským školám zaměstnáni v dotovaných školských zařízeních, které ze své povahy povinně uplatňují STPCD v celém rozsahu, ale rovněž o ty, kteří pracovali v nezávislých školských zařízeních dobrovolně uplatňujících STPCD v celém rozsahu. V rámci těchto dvou kategorií učitelů se jedná rovněž o ty, kteří přestože před svým vysláním nedosáhli posledního stupně základního platové stupnice, tohoto stupně dosáhli během svého vyslání.

12 — Viz poznámka pod čarou 6 tohoto stanoviska.

76. Tyto skupiny učitelů by se totiž, kdyby nebyly vyslány k evropským školám, mohly domáhat použití všech ustanovení STPCD. Tyto skupiny jsou tudíž rovněž těmi, které si jako jediné mohou „zachovat“, ve smyslu čl. 12 odst. 4 písm. a) poslední věty Úmluvy, právo moci se účastnit výběrových řízení umožňujících přístup do vyšší platové stupnice stanovených STPCD a k pracovním místům a příplatkům uvedeným v tomto dokumentu, tedy právo, kterého se byly nuceny vzdát uzavřením smluv o jejich vyslání k evropským školám s ministerstvem školství Spojeného království.

77. Ostatních učitelů, to znamená těch, kteří před svým vysláním k evropským školám vyučovali v nedotovaných školských zařízeních, které STPCD neuplatňovaly vůbec či ho neuplatňovaly v celém rozsahu, se tedy druhá část žaloby Komise netýká. Tito učitelé se totiž zcela logicky nemohli vzdát práva, které předtím neměli [13].

78. Po těchto upřesněních mám za to, že členský stát, který nutí, a to i smluvní cestou, některé své učitele, které se rozhodne vyslat k evropským školám, vzdát se „práva na postup v zaměstnání“, které jim v zásadě podle čl. 12 odst. 4 písm. a) poslední věty Úmluvy mělo být „zachováno“ a které by měli, pokud by i nadále pracovali ve Spojeném království, jedná zjevně v rozporu s uvedeným ustanovením.

79. Jak lze vyvodit z předchozích úvah, toto stanovisko platí nejen pro přístup do vyšší platové stupnice, ale rovněž pro přístup k pracovním místům ET, AST a místům, ke kterým se váží příplatky TLRP.

80. Přístup k takovým místům je totiž podmíněn splněním standardů odborné zdatnosti použitelných na postup do vyšší platové stupnice [14].

81. Tato pracovní místa jsou dále spojena se zvýšenou odpovědností a jsou na ně uplatňovány lepší podmínky odměňování než na místa odměňovaná podle základního platové stupnice.

82. Skutečnost, že na rozdíl od přístupu do vyšší platové stupnice musejí být konkrétní pracovní místa vytvořena, nemůže vést k tomu, že se na postup na uvedená místa neuplatní pojem „postup v zaměstnání“ ve smyslu čl. 12 odst. 4 písm. a) poslední věty Úmluvy. Spojené království to ostatně rovněž připouští, když – ačkoli nesprávně – hájí úzké pojetí pojmu „postup v zaměstnání“ zahrnující pouze postup na hierarchicky vyšší místa. Jak jsem již uvedl, na pojem „postup v zaměstnání“ musí být uplatněn autonomní výklad a musí zahrnovat široce všechny typy postupů dotyčných učitelů, ať již přístup do vyšší platové stupnice nebo přístup k pracovním místům se zvýšenou pedagogickou a manažerskou odpovědností, i když tato místa nejsou spojena se zvláštním služebním postavením uvnitř soustavy školských zařízení. Pro všechny případy doplňuji stran příplatků TLRP, že Spojené království uvedlo s odkazem na relevantní ustanovení STPCD, že tyto příplatky mají trvalou povahu a jsou také svázány s pracovními místy se zvýšenou odpovědností za výuku a odbornou přípravu spíše nežli s konkrétními osobami, takže podle mého rovněž spadají do působnosti pojmu „postup v zaměstnání“ uvedeného v čl. 12 odst. 4 písm. a) poslední větě Úmluvy.

83. A pro úplnost, Spojené království nemůže tvrdit, že učitelé vyslaní k evropským školám svobodně souhlasili s tím, že se na ně po dobu jejich vyslání nebude plně vztahovat STPCD. V tomto ohledu stačí uvést, že takové vzdání se je standardním ustanovením předepsaným učitelům ministerstvem školství, a tudíž bez jakékoliv možnosti individuální úpravy. Uvedení učitelé tedy měli možnost souhlasit s vysláním k evropským školám za podmínek jednostranně stanovených ministerstvem školství, nebo ho odmítnout.

13 — Takové rozlišování není diskriminační, neboť z právního hlediska se tito učitelé nacházejí v odlišné situaci než výše uvedené skupiny učitelů a z finančního hlediska by po dobu jejich vyslání měl evropský příplatek vyrovnávat rozdíl, který by mohl existovat v porovnání s učiteli z těchto skupin.

14 — Připomínám, že uchazeči o místa ET musejí být před nástupem do funkce mimo jiné po dobu alespoň dvou let zařazeni do třetího stupně vyšší platové stupnice (viz bod 20 tohoto stanoviska).

84. V této fázi se Spojené království dále dovolává především organizačních a rozpočtových obtíží vedoucích k tomu, že bylo učitelům vyslaným k evropským školám po dobu jejich vyslání upřeno právo účastnit se řízení týkajících se postupu v zaměstnání stanovených STPCD.

85. Co se týče organizačních problémů, Spojené království v podstatě uvádí úvahy spojené s určitými charakteristikami zvýšené odpovědnosti, kterou musejí nést uchazeči o zařazení do vyšší platové stupnice a o pracovní místa ET, AST, jakož i ta, na která se vážou příplatky TLRP, stejně jako s problémy hodnocení učitelů vyslaných k evropským školám.

86. Přestože tyto zájmy mohou být legitimní, nezdá se mi, že by mohly být postaveny nad právo, které čl. 12 odst. 4 písm. a) poslední věta Úmluvy přiznává učitelům vyslaným nebo přiděleným k evropským školám.

87. Co se týče přístupu učitelů do vyšší platové stupnice, Spojené království nezpochybnilo skutečnost, že ve školách na jeho území, pro které se STPCD uplatní v celém rozsahu, bylo hodnocení získaných schopností a znalostí prováděno řediteli každé z těchto škol [15]. Nemohu tudíž pochopit důvody, proč by podobné hodnocení, založené na týchž kritériích pro přístup k uvedené vyšší stupnici stanovených orgány Spojeného království, nemohlo být provedeno ředitelem dotyčné evropské školy, případně ve spolupráci s příslušným inspektorem pro uvedenou školu, jmenovaným v souladu s ustanoveními Úmluvy, zastupujícím dotčený členský stát a zajišťujícím dohled nad prací učitelů vyslaných týmž členským státem [16], jakož i s ministrem školství Spojeného království.

88. Co se týče přístupu k pracovním místům ET, AST a k těm, která zakládají nárok na TLRP, jakož i k hodnocení výkonnosti učitelů ucházejících se o taková místa, nemohu souhlasit s argumenty uvedenými Spojeným královstvím, podle kterých pod záminkou, že tato místa vyžadují, aby se učitelé zavázali ke zvýšené odpovědnosti, zejména za vedení a přípravu jiných učitelů, a to jak ve svém vlastním zařízení (místa ET), tak v jiných zařízeních (místa AST), nemohou učitelé vyslaní k evropským školám takové podmínky v zásadě *nikdy* po dobu svého vyslání k uvedeným školám splnit a hodnocení splnění těchto podmínek je v jejich případě neproveditelné.

89. K tomuto bych především uvedl, že STPCD sice stanoví, jak zdůraznilo Spojené království, že prvotní hodnocení kvalifikace uchazeče o místo ET nebo AST musí být v zásadě provedeno ředitelem školy („head teacher“), avšak tento dokument počítá s případy kandidatur učitelů, kteří nejsou zaměstnáni dotovanou školou („unattached teachers“), kteří musejí být prvotně hodnoceni osobou, která je za uchazeče manažersky odpovědná („a person with management responsibility for the applicant“) [17]. Toto ustanovení, vztažené na učitele vyslané k evropským školám, by tedy případně mohlo umožnit osobě odpovědné za dotyčnou evropskou školu v koordinaci s příslušným inspektorem uvedené školy, jakož i ministerstvem školství Spojeného království, se kterým uvedení učitelé uzavřeli smlouvu, uskutečnit tuto první fázi hodnocení výkonnosti požadované pro tato pracovní místa.

15 — Podle písemnosti ve spisu jsou oněmi deseti standardy odborné způsobilosti, které musejí splňovat učitelé, kteří dosáhli platového stupně 6 základní platové stupnice a kteří se ucházejí o použití vyšší platové stupnice, následující standardy: 1) přispívat, případně aktivně, k uplatňování politik a praxe na pracovišti a podporovat v tomto ohledu uvědomování si kolektivní odpovědnosti; 2) mít podrobné vědomosti a porozumění o uplatňování a přizpůsobování celé šíře strategií řízení ve vzdělávání, výuce a vystupování a umět zejména přizpůsobit výuku na míru tak, aby všichni žáci využívali svého potenciálu; 3) mít podrobné vědomosti a hlubší porozumění o kritériích a způsobech hodnocení v předmětech/učebním programu, které vyučují, a to i ve vztahu ke kvalifikacím a veřejným zkouškám; 4) udržovat si vědomosti a porozumění ohledně jednotlivých typů kvalifikací a specifikací a jejich schopnosti plnit potřeby žáků; 5) mít podrobnější vědomosti a porozumění ohledně svých předmětů/učebních programů a k nim se vztahujících metod výuky, a zejména způsobu, jakým se jejich výuka vyvíjí; 6) mít dostatečně hluboké znalosti a zkušenosti k poskytování rad ohledně vývoje a spokojenosti dětí a mládeže; 7) být pružný, kreativní a odborník na zavádění částí výuky, v průběhu školního roku i mezi nimi, které budou efektivní a neustále přizpůsobované cílům výuky a potřebám žáků a které budou odrážet poslední trendy, včetně těch, které se vztahují ke znalosti jejich předmětu/učebního programu; 8) mít vlohy k učení umožňující žákům dosahovat pokroků vzhledem k předchozím znalostem a postupovat stejně rychle, či dokonce rychleji než na celostátní úrovni srovnatelní žáci; 9) podporovat spolupráci a účinně pracovat v týmu a 10) přispívat k odbornému rozvoji spolupracovníků vzájemnou pomocí a jejich vedením, předváděním účinných postupů a poskytováním rad a zpětné vazby.

16 — Viz články 15 až 18 Úmluvy.

17 — Viz čl. 30 odst. 3 a 4 STPCD.

90. A dále, ačkoli je podle písemností ve spisu hodnocení schopnosti vykonávat funkce ET a AST ve vlastním slova smyslu svěřeno u anglických a velšských uchazečů, kteří jsou i nadále zaměstnáni ve Spojeném království, jedinému orgánu, nevidím důvod, proč by takové hodnocení nemohlo být provedeno u učitelů ze Spojeného království vyslaných k evropským školám, kteří se chtějí ucházet o uvedená pracovní místa, zatímco tento členský stát připouští, že může být provedeno u učitelů, kteří pracují v jiných školských zařízeních nacházejících se na území jiných členských států.

91. Tvrzení, rovněž uplatňované Spojeným královstvím, že uvedená zařízení poskytují vzdělání, které je britskému systému bližší, než je tomu v případě evropských škol, podle mého zcela odhlíží od postavení *sui generis* uvedených škol, u nichž, připomínám, je společné vzdělávání dětí zaměstnanců Unie poskytováno ve prospěch všech členských států při uznání jejich odpovědnosti za obsah výuky a za uspořádání jejich vzdělávacího systému.

92. A konečně, pokud jde o uchazeče o status AST, je sice pravda, že se tito musejí zavázat, že budou odpovědní mimo jiné za učitele jiných zařízení, než pro která pracují, takový závazek však na sebe může zcela dobře do budoucna vzít i učitel vyslaný k evropské škole. Mimoto z STPCD vyplývá, že plnění závazku nemusí nezbytně probíhat ve škole [18].

93. Navíc s ohledem na okolnost zdůrazňovanou Spojeným královstvím, podle níž je výběr britských učitelů vyslaných k evropským školám zvláště přísný, pochybuji o tom, že by takoví učitelé v zásadě nemohli splňovat standardy odborné způsobilosti a převzít zvýšenou odpovědnost, což je požadováno zejména pro přístup ke statusu ET a AST, jak se nás dále snaží přesvědčit Spojené království.

94. Podle mého názoru tedy neexistují žádné organizační obtíže, které by mohly odůvodnit, aby byli učitelé vyslaní k evropským školám, kterých se týká žaloba Komise, vyloučeni z řízení o přístup k pracovním místům ET, AST a k těm, na něž jsou vázány TLRP.

95. Stejný závěr je třeba přijmout ohledně úskalí rozpočtové povahy tvrzených Spojeným královstvím.

96. V tomto ohledu se nebudu zabývat zjevně nepřípustným argumentem, podle něhož mohou být učitelé přidělení nebo vyslaní k evropským školám zbaveni práva, aby na ně byl uplatněn čl. 12 odst. 4 písm. a) poslední věta Úmluvy, pod záminkou, že se na ně vztahují výhodnější finanční podmínky z důvodu vyplácení evropského příplatku než na jejich anglické a velšské kolegy, kteří jsou i nadále zaměstnáni školskými zařízeními ze Spojeného království.

97. Již vážněji Spojené království rovněž tvrdí, že pracovní místa ET, AST a ta, na která se vážou TLRP, vyžadují poskytnutí prostředků každému školskému zařízení, které chce taková místa zřídit, a že tedy není možné je zřídit pro učitele vyslané k evropským školám po dobu jejich vyslání.

98. Tento argument se mi však nejeví jako rozhodující. Navzdory určitým nejasnostem mezi účastníky řízení v tomto bodě totiž podle mého názoru Spojené království nemusí vytvářet *ad hoc* pracovní místa pro učitele vyslané k evropským školám. Naopak mu přísluší pouze poskytnout jim možnost se o uvedená místa ucházet. Jinými slovy jim s ohledem na čl. 12 odst. 4 písm. a) poslední větu Úmluvy Spojené království musí zajistit, aby se mohli podrobit hodnocením vyžadovaným STPCD, a co se týče konkrétně získání statusu ET, umožnit jim po dobu jejich vyslání přístup do vyšší stupnice a postup v ní, tak aby byli schopni reagovat na oznámení o volném pracovním místě zveřejněné školským zařízením, které se rozhodlo vytvořit pracovní místo ET, za stejných podmínek, jako kdyby zůstali zaměstnaní ve školském zařízení ve Spojeném království.

99. Ze všech těchto důvodů mám za to, že Spojené království porušilo povinnost zakotvenou čl. 12 odst. 4 písm. a) poslední větou Úmluvy.

18 — Viz čl. 65 odst. 2 STPCD, který upřesňuje, že tuto dobu lze odpracovat rovněž pro orgán pověřený jmenováním učitelů nebo „jinde“.

100. Tento závěr platí nejen pro právo na postup v zaměstnání, ale vzhledem k okolnostem projednávané věci rovněž pro důchodové nároky učitelů vyslaných k evropským školám, kterých se týká druhá část této žaloby.

101. Vzhledem k tomu, že za dobu jejich vyslání je důchod těchto učitelů počítán pouze z jejich vnitrostátního platu, a tedy platu vycházejícího z použití základní platové stupnice stanovené STPCD, a dále že se tito učitelé museli po tuto dobu vzdát přinejmenším možnosti postoupit do vyšší platové stupnice, tedy přišli o příležitost, aby byly jejich důchodové nároky počítány v závislosti na uvedeném postupu.

102. Taková ztráta příležitosti je podle mého skutečná a vážná, přinejmenším pokud jde o učitele, kteří před svým vysláním k evropským školám dosáhli posledního stupně základní platové stupnice. Lze totiž bez obav předpokládat, že mezi těmi, kteří by se bývali ucházeli o přístup do vyšší platové stupnice, by nebyla bezpochyby úspěšnost nižší než u učitelů, kteří zůstali zaměstnaní dotovanými školami ve Spojeném království a vznesli takovou žádost, to znamená alespoň 95 %[19].

103. A konečně, je třeba rovněž rozhodnout o údajném porušení čl. 25 odst. 1 Úmluvy, podle kterého je rozpočet škol financován příspěvky členských států prostřednictvím pokračujícího vyplácení odměn přiděleným nebo vyslaným učitelům.

104. Porušení tohoto ustanovení se mi jeví jako akcesorické k porušení čl. 12 odst. 4 písm. a) poslední věty Úmluvy, jelikož pokud členský stát opomene zajistit, aby si jeho učitelé vyslaní nebo přidělení k evropským školám zachovali své právo na postup v zaměstnání, bude mít takové opomenutí nevyhnutelně negativní důsledky na „pokračující vyplácení odměn“ uvedeným učitelům. V projednávaném případě zmrazení postupu v zaměstnání učitelů vyslaných Spojeným královstvím k evropským školám, kterých se týká žaloba Komise, má za následek přinejmenším zmrazení odměny, kterou mohli rozumně očekávat při dosažení stropu pro přístup k vyšší platové stupnici.

105. Domnívám se tedy, že Spojené království svým jednáním porušilo rovněž čl. 25 odst. 1 Úmluvy.

106. Na závěr dodávám, že Komise neformulovala samostatný žalobní důvod vycházející z porušení článku 5 ES (čl. 4 odst. 3 SEU) Spojeným královstvím[20]. To znamená, že Soudnímu dvoru nepřísluší rozhodovat o řádnosti předložení věci tomuto soudu, vycházejícího z porušení ustanovení Smlouvy, na základě rozhodčí doložky stanovené v článku 26 Úmluvy.

107. Ze všech těchto důvodů navrhuji žalobě Komise vyhovět. Jelikož navrhuje, aby byla Spojenému království uložena náhrada nákladů řízení, navrhuji rovněž, aby bylo podle čl. 69 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora vyhověno i tomuto návrhu.

19 — Viz k pojmu „vážná ztráta příležitosti“ uznanému v pracovním právu nebo právu veřejné služby několika členských států, mj. Spojeného království, jakož i k hospodářské hodnotě ztracené příležitosti, body 53 až 55 mého stanoviska ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 21. února 2008, Komise v. Girardot (C-348/06 P, Sb. rozh. s. I-833).

20 — V tomto ohledu připomínám, že ve svých rozsudcích ze dne 15. ledna 1986, Hurd (44/84, Recueil, s. 29), a ze dne 5. dubna 1990, Komise v. Belgie (C-6/89, Recueil, s. I-1595), Soudní dvůr v podstatě konstatoval, že členský stát může porušit článek 5 ES tehdy, pokud přijetím jednostranného opatření, a z důvodu mechanismu náhrad financovaného rozpočtem Společenství rozdílů mezi celkovými příjmy evropských škol a vnitrostátními platy učitelů zavedeného Úmluvou o statutu evropských škol (v projednávaném případě Úmluvou z roku 1958, jejímiž smluvními stranami Společenství nebyla) zatíží tento členský stát uvedený rozpočet výdajem, který z něho neměl být financován. Viz v tomto ohledu rovněž body 121 až 130 mého stanoviska ve věci, ve které byl vydán výše uvedený rozsudek ze dne 30. září 2010, Komise v. Belgie.

III – Závěry

108. Ve světle výše uvedených úvah navrhuji, aby Soudní dvůr rozhodl takto:

„1) Článek 12 odst. 4 písm. a) poslední věta Úmluvy o statutu evropských škol, podepsané v Lucemburku dne 21. června 1994, musí být vykládán v tom smyslu, že ukládá smluvním stranám povinnost zajistit, aby učitelé přidělení nebo vyslaní k evropským školám měli možnost si po dobu svého přidělení nebo vyslání zachovat právo na postup v zaměstnání a důchodové nároky stanovené vnitrostátními pravidly členského státu jejich původu, které by na ně byly použitelné, kdyby zůstali zaměstnaní ve školském zařízení uvedeného členského státu.

2) Vyloučení některých učitelů vyslaných Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska k evropským školám po dobu jejich vyslání z možnosti dosáhnout výhodnějších platových stupnic (zejména těch, které jsou označeny jako ‚post-threshold pay scale', ‚excellent teacher pay scale' nebo ‚advanced skills teacher pay spine') a dalších příplatků (např. ‚teaching and learning responsibility payments'), které by se na ně mohly vztahovat, kdyby zůstali zaměstnaní ve školském zařízení uvedeného členského státu, jako tomu je v případě jejich kolegů zaměstnaných v anglických a velšských dotovaných školách, je neslučitelné s čl. 12 odst. 4 písm. a) poslední větou a čl. 25 odst. 1 Úmluvy o statutu evropských škol.

3) Spojenému království Velké Británie a Severního Irska se ukládá náhrada nákladů řízení."